30. ශ්‍රී ලාංකේය පැරණි වැව් ගම්මානවල සිදු කරන පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ විමසුමක්.

කේ. ඩී. සී. සෙව්වන්දි.

හැඳින්වීම.

වැව යන සිංහල වචනය පාලි හා සංස්කෘත භාෂාවල එන වාපි යන්නෙන් බිඳුණකි. පැරණි සිංහල සෙල්ලිපිවල මෙය වපි සහ වවි යනුවෙන් සඳහන් කරයි. වැව යනු ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතිය තුළ බිහි වූ අති විශිෂ්ටතම නිර්මාණයකි. හෙළදිව ජන සංස්කෘතිය හා ජලය අතර පැවතියේ අවියෝජනීය සබඳතාවයකි. මහාවංසය තුළ සඳහන් වන පරිදි **"අපපකංපී' දිසෙ දෙසෙ සලිලං වුටඨී සමභවං - විනා ලොකොපකාරෙන ජාතු මා ගඤපී සාගරං"** යන්නෙහි අර්ථය වන්නේ **"අහසින් වැටෙන එක දිය බිඳක් පවා මනුෂ්‍ය ප්‍රයෝජනයට නොගෙන මුහුදට ගලා නොයා යුතුය"** යන්නයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලාංකේය අතීත කෘෂිකාර්මික ජන ජීවිතය හා බැඳුණු ප්‍රධාන සංස්කෘතික අංගයක් වශයෙන් හෙළදිව වාරි සංස්කෘතිය පෙන්වා දිය හැකිය. ශ්‍රී ලාංකේය පුරාණ වාරි සංස්කෘතික අංගයක් ලෙස වැව් පදනම් වූ පැරණි වැව් ගම්මානවල සිදු කරන පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාකාරකම් හඳුනාගත හැකි වේ. එහිදී වැව හා සම්බන්ධ විවිධ උත්සව මෙන්ම ගම් රාජකාරි චාරිත්‍ර පිළිබඳව පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාකාරකම් යටතේ අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි මුඛ්‍ය අරමුණයි.

ක්‍රමවේදය.

මෙම අධ්‍යයනය සිදු කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රමවේද ලෙස පුස්තකාල ගවේෂණය යටතේ ප්‍රාථමික මූලාසයන් හා ද්විතියික මූලාශ්‍රයන් මෙන්ම අන්තර්ජාලය ද භාවිතා කරන ලදී. අවසානයේදී මෙම අධ්‍යයනයෙහි අභිප්‍රාය වන්නේ ශ්‍රී ලාංකේය පැරණි වැව් ගම්මානවල සිදු කරනු ලබන පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාකාරකම් මොනවාද? යන්න සහ ඒවා සිදු කර තිබෙන අයුරු පිළිබඳව සමාජයට යම් අවබෝධයක් ලබා දීම මඟින් පැරණි වාරි සංස්කෘතික අංගයන් සම්බන්ධව සමාජය සතු දැනුම ඔප්නැංවීමයි.

විමර්ශනය.

ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගනිමින් ජීවත් වන ජනයා හා ජල සංස්කෘතිය පිළිබඳව කතා කරන විට වැව යනු අපට අමතක කළ නොහැකි සාධකයකි. වැවයි, දාගැබයි, ගමයි, පන්සලයි යන බැඳීම පැරණි ලක්වැසි ජනයාගේ සිය ජීවිතවල පදනම විය. ගම තුළ ජීවත් වුණ ප්‍රජාවගේ ජීවිත වල පැවැත්ම තීරණය කරනු ලැබුවේ වැව හා පන්සල මඟිනි. එලෙස පැවතගෙන ආ වැව් සංස්කෘතිය පිළිබඳව සැලකීමේදී ගමක් නිර්මාණය වූයේ කුඩා වැවක් මුල් කරගෙන වන අතර එම ගම්මානයෙහි පිහිටා තිබුණ වැව් ජලය පරිහරණය කළේ ද ගම් ප්‍රජාව විසිනි. මෙහිදී වැව් ජලය පමණක් නොව වැවෙහි තිබෙන ඕලු, නෙලුම්, මානෙල් ආදී මල් වර්ග බුදුන්ට පූජා කළ අතර මාළු සම්පත සේම කෙකටිය, ඕලු, නෙලුම් අල හා බීජ ආදී වැවේ තිබෙන ආහාරයට ගත හැකි සියලුම දෑ ගමේ අය විසින් භාවිතයට ගත් අතර ජල සම්පත නිසි ආකාරයට කළමනාකරණය කර එම ජලයෙන් ගොවිතැන් කරමින් ජීවිතය පවත්වාගෙන ගිය බව ද වටහා ගත හැකිවේ. එසේම පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදෙමින් වැව් ගම්මානවල පවතින්නා වූ වැව හා ජනයා අතර ගොඩනැගුණා වූ සබඳතාවය මනාව ගම්‍යමාන වේ. ඒ අනුව වැවේ ජලය වගාවට පමණක්ම සීමා නොකොට ගමේ ජනයාගේ ජන ජීවිතයට එය බද්ධ කරගත්

ආකාරයත් ඒ තුළින් වැව් ජල සංස්කෘතියට නෑකම් කියන වඩාත් ප්‍රබල අනුගතය ලෙසින් ස්ථාපිතව තිබූ බව හඳුනාගත හැකිය.

වැව හා සම්බන්ධ උත්සව/ චාරිත්‍රයක් ලෙස බෝල බැඳීම චාරිත්‍රය ගමේ ප්‍රජාවගේ ජීවනාලිය වූ වැවේ ආරක්ෂාවට සේම ඉදිරි පැවැත්මටත් ගමේ ප්‍රජාව බොහෝ මහන්සි වී කටයුතු කළ අතර වැවේ තිබුණා වූ ජල සම්පත වගේම මාළු සම්පතත් ප්‍රයෝජනයට ගෙන වැවේ ඉදිරි පැවැත්ම උදෙසා සිදු කරනු ලබන එක් ක්‍රමයක් ලෙස මෙම චාරිත්‍රය හැඳින්විය හැකිය. මෙම කාර්යය සිදු කරනු ලබන්නේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු නිම කොට අස්වනු නෙළා ගැනීමෙන්ද පසුවය. මෙම කාල වකවානුව තුළ සවස් කාලයක විදානේ මහතා විසින් "දැන් නම් වැවට බහින්න හොඳ කාලය යැයි" ගමේ ප්‍රජාවට කතා කොට කියූ විට විදානේ මහතා පවසන කාරණය ගමෙහි පිරිමි පාර්ශවයට වැටහේ. පහුවදා උදෑසනම කැලේට ගොස් වැල් කපාගෙන විත් "කරක" "කෙමන" යන උපකරණ සාදා අවසානයේ සියල්ල සූදානම් කොටගෙන වැවට බැසීම සිදු කරයි. අතීතයේ දී වැවේ සිටිය සෑම මාළු වර්ගයක්ම වෙන් වෙන් වශයෙන් ගොඩ ගසනු ලබයි. ඉන් පසු වෙන් කරන ලද මාළු වර්ග කොටස් කර මුල්ම පංගුව ගමේ සිටින ප්‍රභූන් හට දීම සිදු කරයි. ඊළඟ කොටස වැන්දඹුවන් හට ද, ඉතිරි කොටස මාළු අල්ලපු අය අතර එය කුඹුරු කට්ටි ප්‍රමාණය අනුව මාළු බෙදා ගැනීම සිදු වේ. ඉන් පුසව ගමේ ජනයා වැදගත් කාර්යයකට අත ගසයි. එහිදී වෙල් විදානේ විසින් ඊළඟ පණිවිඩය ගමට දෙනු ලබයි. එහිදී ගැමි ජනයා නැවත කැලේ ගොස් වැල් ඇදගෙන විත් කට්ටි කැපීම සිදු කරයි. මෙම කට්ටි කැපීම සිදු කරනුයේ කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය අනුව ය. එනම් වැවේ වැඩිම ඉඩම් ප්‍රමාණයක් තිබෙන පුද්ගලයා වැවේ වැඩි සම්පත් භුක්ති විඳිනවා සේම වැඩි කට්ටි ප්‍රමාණයක් කැපීම පොදු පිළිගත් රීතියයි.

මුට්ටි නැමීම චාරිත්‍රය තුළින් වැවට වර්ෂා ජලය ලබා ගැනීම මෙන්ම වැව වෙතින් ලබාදෙන අස්වැන්නට කරන ලද ගෞරවයක් ලෙස මුට්ටි නැමීම මංගල්‍යය හැඳින්විය හැකිවේ. එහිදී ඉර බැසයන අවස්ථාවකදී වැව ළඟ විශාල ගසක් යට මල්, බුලත්, පුවක්, සුවඳ දුම් සහිත යහනක් මුලින්ම සකස් කරන අතර එම කාර්යය සඳහා මුට්ටි 07ක් භාවිතා කරයි. මෙහිදී කපු මහතා මායම් වී මූලික වතාවත් සිදු කොට වැව් ජලයට පැන නා මුට්ටි 07ට ජලය පුරවාගෙන විත් දේව කාර්යයන් සිදු කරනු ලබයි. මෙහිදී වැවේ ඇතුල් පැත්තට වන්නට හිටුවන ලද කණු 07ක මුට්ටි නැමීම සිදු කරන අතර එම වැවට වර්ෂාව බලාපොරොත්තුවෙන් හා තමන්ගේ කුඹුරු වගාව ආරක්ෂා කර දෙන බලාපොරොත්තුවෙන් ගමේ ජනතාව මහත් භක්තියෙන් සිදු කරනු ලබන අභිචාර විධියක් ලෙසට මෙය පෙන්වා දිය හැකිය. ඇතැම් ස්ථානයන්හී දී මෙයිට වෙනස් ආකාරයෙන් මුට්ටි නැමීමේ මංගල්‍ය සිදු කරනු ලැබේ. වැවේ තිබෙන පැරණි කොහොඹ ගසක් හෝ කුඹුක් ගසක් වැනි වෙනත් විශාල ගසක වැව පැත්තට නැමී තිබෙන හා එකම අත්තෙන් අතු දෙකක් බෙදී යන ආකාරයේ අත්තක් මේ සඳහා යොදා ගනී. අතු දෙකේ මුට්ටි නමා සුළඟ වැරීම නැවැත්වීම සඳහා බැඳ එම කාර්යය සිදු කරයි. එමෙන්ම හේවිසි, හොරණෑ වැයීමෙන් පසු මෙම මුට්ටි නැමීමේ මංගල්‍ය ඉටු කරනු ලැබේ.

දිය කැපීමේ චාරිත්‍රය සිදු කරනුයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු නිම වී අස්වනු ද නෙලීමෙන් පසුව ය. මෙය වැව් ගම්මානයේ තිබෙන දේවාලය සමීපයේ සිදු කරයි. දේවාලය ඇතුළෙහි පුරාදින 07ක් පුරාවට පූජාවක් පැවැත්වීම මෙහි ප්‍රථම පියවරයි. ඉන් පසුව ගම්වාසීන් එකතු වී එළිමහනේ නැවත දින 07ක් තිස්සේ පෙරහැර පවත්වයි. එහිදී මුල්ම පෙරහැර පවත්වන දිනයේදී අඩි 10ක් පමණ උස කොඩි ගසක් හෙවත් කප් ගසක් දේවාලය ඉදිරිපිට සිටුවයි. පෙරහැර අවසන් වන දිනයේ දී එනම් 14 වන දිනයේදී එම කප් ගස ඉවත් කිරීම සිදු වේ. කප් ගස ගලවාගෙන ගොස් දිය යට සැඟවීමෙන් එම කාර්යය නිම කරයි. ඊට පසුව ආරම්භ

කරනුයේ "උෟරන්කෙළිය" නම් වූ කාර්යයි. එහිදී උෟරෙක් යැයි සිතා පුහුල් ගෙඩියක් ගෙන ආසන්නයේ ඇති බැද්දෙහි සඟවන අතර දඩයක්කරු විසින් උෟරා සොයාගෙන ගොස් වෙඩි තැබීම සිදු කරයි. ඉන් අනතුරුව කපු මහතා විසින් පංචතූර්ය නාදය පවත්වන අතරතුර දිය කැපීම සිදු කරයි. එහිදී කපු මහතා විසින් කඩුවකින් දිය කඳ දෙබෑ කරන අතර ඒ සමගම එම ස්ථානයෙන් ජලය භාජනයකට පුරවා ගනී. එලෙස ගනු ලැබූ ජලය සහිත බඳුන දේවාලයෙහි තැන්පත් කර ඊළඟ දිය කැපීමේ උත්සවයේදී එය නැවත භාවිතයට ගනී.

බුලත් යහන චාරිත්‍රය සිදු කරනුයේ ගමේ තිබෙන වැවක් ආශ්‍රිතවයි. මෙහිදී තොවිලයක් නැටීම සිදු කරයි. වැවෙන් ජලය ලබාගැනීම හා වැව ආරක්ෂා කර ගැනීම මෙහි අරමුණ වේ. මෙහිදී වැවේ පස් භාවිතයෙන් බලියක් සාදා එය සංකේතවත් කර මෙකී තොවිලය කරනු ලබන්නේ වර්ෂාවෙන් පසුව මෙම බලිය යටයන විට වැව ද පිරෙන බව ඔවුන්ගේ අදහසක් වන බැවිනි.

පූජා වෙඩිල්ල චාරිත්‍රය සිදු කරනු ලබන්නේ වවැට ජලය එකතු වී පිටාර ගලා යන්න ආසන්න වූ මොහොතක වැව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහාය. සවස් කාලයේදී ගමෙහි සිටිනා සියලුම පිරිමි පාර්ශවය එකතු වී දේව කන්නලව්වක් සිදු කොට, එහිදී පනම් කාසියක් පිරිසිදු රෙදි කඩක ගැට ගසා ඉන් අනතුරුව බෝල් අතු කිහිපයක් එකතු කොට එහ එල්ලා දේව කන්නලව්වක් සිදු කොට අවසන් වනවාත් සමගම මුර වෙඩිල්ලක් පත්තු කිරීම සිදු කරයි. මෙය "පූජා වෙඩිල්ල" යන නමින් ද හඳුන්වයි. මෙහිදී සිදු කරනුයේ වැවෙහි ජලය මැදට බෙහෙත් කොටන ලද තුවක්කුවකින් වෙඩිල්ලක් තැබීමයි. එය සිදු කරනු ලබන ක්‍රම දෙකක් පවතී. එනම් වැව මැද ලීයක් සිටවා සුදු රෙදි කඩකින් වෙල් විදානේ විසින් එහි පඬුරක් ගැට ගසනු ලැබේ. එහිදී එම ලීයේ සීමාව ඉක්මවා ජලය නොඑන ලෙස දෙවියන්ට භාර කරන අතර වැවෙහි හරි මැද සිට බෙහෙත් කොටන ලද තුවක්කුවකින් වැව කෙලින් අහසට වෙඩි තියයි. ඉන් පසුව දෙවියන්ගේ අනුහසින් ජලය ශබ්ද නඟාගෙන ආපසු වැව් පිටිය දෙසට තල්ලු වී යන බව විශ්වාස කරයි.

මුඩුප්පු බැඳීම රාජකාරිය කරනු ලබන්නේ වැවේ ජලය වැඩි වී වාන්දැමීමට ආසන්න මොහොතේ වැවට හානියක් වීමට පෙරාතුවයි. බුලත් කොළ දෙකක්, රන් හෝ රිදී කාසියක් වැවට දමා වැව ඇතුළ පැත්තෙහි සීමාවක් පනවා කයිල කෝටුවක් ගෙන පොතු ඇර එය සිටුවා එහි පඬුරක් බඳී. තවත් එක් පඬුරක් වැවට දමයි. ඉන් පසුව මුට්ටි පෙරහැර දවස වන විට කයිල කෝටුවෙහි බැඳ තිබෙන පඬුර ගෙන කෝවිලට දමනු ලබයි. ඊට පසුව කයිල කෝටුවෙන් කපත් සිටුවා බෙහෙත් තුවක්කුවක් ගෙන වැව පැත්තට අහස දෙසට පූජා වෙඩිලි 03ක් පත්තු කරන අවස්ථාවේදී වාන් දෙකෙන්ම ශබ්දයකුත් සමගම ජලය පිටවී යයි.

වැව් ගම්මානවල ගම් රාජකාරි චාරිත්‍රය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමේ දී පුරාණ වැව් ගම්මානවල ගැමියන්ගේ පාරම්පරික ජීවනෝපාය වන කෘෂිකර්මාන්තය මෙන්ම වැව හා ප්‍රාදේශීය දෙවියන් සම්බන්ධ කරගනිමින් මෙම චාරිත්‍රය සිදු කරනු ලැබේ. ඉදිරි කන්නය සඳහා වැවට නිසි අයුරින් වර්ෂාව ලැබී වැවෙහි ජලය පිරී ඉතිරී ඒ තුළින් ගොවිතැන් බත සරුසාර කරන ලෙස දෙවියන්ගෙන් ඉල්ලා සිටීම ගම් රාජකාරියේදී ප්‍රධාන වශයෙන් සිදු වන කරුණකි. එසේම මේ අයුරින්ම ඊට පෙර කන්නයෙහිදී දෙවියන්ට සිදු කරනු ලැබූ භාරහාර ඔප්පු කිරීම ද මෙහිදී සිදු වේ. මෙම චාරිත්‍රය වර්තමානයේ වැඩි වශයෙන් දැකිය නොහැකි වන අතර නැගෙනහිර පළාතෙහි පදවි - ශ්‍රී පුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයෙහි පැරණි වැව් ගම්මානයක් වන පරණමැදවච්චිය ගම්මානයෙහි ගම් රාජකාරි චාරිත්‍ර අදටත් සිදු වේ. පාරම්පරිකව ගම් රාජකාරි චාරිත්‍රය ඉටු කළ කපු පරම්පරාවක කපුරාලට බුලත් අතක් දී

චාරිත්‍ර සිදු කිරීම සඳහා දිනයක් ලබාගැනීමෙන් පසුව ගම් රාජකාරි චාරිත්‍රය ආරම්භ වේ. මෙම චාරිත්‍රය දින දෙකක් පැවැත්වෙන අතර එය බොහෝ දුරට අඟහරුවාදා සහ බදාදා යන දෙදින පැවැත්වීමට දින නියම කිරීම සිදු වේ. කතරගම දෙවියන්, පත්තිනි මෑණියන් සහ වල්ලි අම්මා වැනි ප්‍රකට දෙවි දේවතාවන් මෙන්ම ප්‍රාදේශීය වශයෙන් දෙවියන් ලෙසට සැලකෙන ඉලන්දාරි, කම්බිලි හඳුන්කුමාර, වැවේ බණ්ඩාර, වෙලේ බණ්ඩාර, මලේ බණ්ඩාර, ගලේ බණ්ඩාර, හිඟුරක බණ්ඩාර, පනම් බණ්ඩාර, අයියනායක වැනි දෙවිවරුන් වැනි දෙවිවරුන් සිහිගන්වමින් මෙම චාරිත්‍රය සිදු කරනු ලබයි.

ඉන් අනතුරුව චාරිත්‍ර සඳහා කපුරාල දින ලබා දීමෙන් පසුව අදාළ චාරිත්‍රයට අවශ්‍ය වන ආහාර ද්‍රව්‍ය හා භාණ්ඩ ගමෙහි ජීවත් වන ගැමි පවුල්වලින් එක්රැස් කිරීම සිදු වේ. එහිදී හාල්, පොල්, කැවුම්, බුලත්, පුවක්... යනාදිය එක්රැස් කරයි. වර්තමානයේදී නම් එක් නිවසකින් මුදලින් යම්කිසි ප්‍රමාණයක් එකතු කරනු ලැබුව ද අතීතයේදී මෙම චාරිත්‍රය සඳහා මුදල් එතු නොකළා විය හැකිය. මෙලෙස මෙකී කර්තව්‍ය සඳහා මැදිහත් වන්නේ සමාජ හා ආගමික කටයුතු සඳහා ගම්මානයේ බොහෝ දෙනාගේ විශ්වාසය දිනාගෙන සිටින පුද්ගලයා හෝ පුද්ගලයින් කිහිපදෙනෙකි.

චාරිත්‍රය ඉටු කිරීමට ප්‍රථමයෙන් එක්රැස් කරනු ලැබූ ද්‍රව්‍යවලින් කැවුම් 50ක් සහ බුලත් 50ක් පමණ කිසිදු අයුරකින් ඉඳුල් නොකර චාරිත්‍රයෙහි පළමු කර්තව්‍යය වන **පනම් බැඳීමේ චාරිත්‍රයට** යෙදා ගනී. පළමුවෙන් කපුරාල විසින් චාරිත්‍රයට නියම කරගත් අඟහරුවාදා දිනයේ සවස ගමේ වැවට ගොස් දෙවියන් හට කන්නලව් කිරීමයි. මෙම කන්නලව්වට පෙර වැව් බැම්මේ තෝරාගත් ස්ථානයක සුදු රෙදි කඩක් එළා ඒ මත කැවුම් 50ක් සහ බුලත් 50ක් තබනු ලැබේ. ඉන් අනතුරුව කපුරාල මිණිගෙඩි සොලවමින් දේව කන්නලව්ව සිදු කරනු ලබයි. කන්නලව්වෙන් පසු සුදු රෙදි කඩ මත තබා ඇති කැවුම් සහ බුලත් යනාදියට කුඹියෙකු වැනි සතෙකුගෙන් හෝ හානියක් නොවන බව ගැමියන්ගේ විශ්වාසයයි. අදාළ කන්නලව්ව කිරීමෙන් අනතුරුව කපුරාල එම ස්ථානයෙන් ඉවත්ව යයි. එසේම කන්නලව්ව නිමා කිරීමෙන් පසුව සුදු රෙදි කඩ මත තැබූ කැවුම් සහ බුලත් යනාදිය ද පසුදා හිමිදිරිය වන තෙක් වැව් බැම්ම මත තැබීම සිදු වේ. දේව කන්නලව්වට පසුදා කපුටා කෑගැසීමට පෙරාතුව හිමිදිරියේම වැවට ගොස් පෙරදා සුදු රෙදිකඩ මත තැබූ කැවුම් සහ බුලත් යනාදිය එක පොදියට බැඳගෙන ආපසු පැමිණීම සිදු වේ.

බොහෝ දුරට නුවර කලාවියට පොදු වූ ලක්ෂණයක් ලෙස **පනම් බැඳීමේ** කටයුත්ත ආරම්භ කරනුයේ මුල්ම වර්ෂාවෙන් පසුව වැවේ තිබෙන්නා වූ කුඩා කුඩා වලවල් පිරුණ විගසය. මෙහිදී ප්‍රථමයෙන් දේව පූජාව සඳහා අවශ්‍ය යහන සකස් කිරීම සිදු වෙයි. ඒ සඳහා වැව අසළ තිබෙන සුවිසල් ශාකයක් තෝරා ගනී. එම යහන මත මල්, පහන්, බුලත්, සුවඳ දුම් හා පනම හෙවත් රිදී කාසිය ආදී දේ තැන්පත් කරයි. එම කාසි තැන්පත් කිරීම සිදු කරනුයේ වැවෙහි එකතු වී ඇති කුඩා වලවල් වල ජලයෙන් එම රිදී කාසි දෝවනය කර කෙම්මුර දිනක දීය. එහිදී මල් හා පහන් තැබූ කුරාලය ළඟට වී කපු මහතා රාත්‍රිය පුරාවට කන්නලව් කිරීම සිදු කරයි. ඉන් අනතුරුව පාන්දර වන විට කපුටා කෑ ගසන්නට පෙරාතුව පනම වැව ළඟ තිබෙන ගසේ බඳී. ඊටත් පසුව හූ තුනක් කීමෙන් පසුව පූජා වෙඩිල්ල පත්තු කරයි.

චාරිත්‍රයේ දෙවැනි අදියර හෙවත් **වල්ලිඅම්මාගේ දානය** ඉන් අනතුරුව ආරම්භ වේ. එයට සුදුසු ස්ථානයක් ප්‍රථමයෙන් වෙන් කරගැනීම සිදු වේ. මේ සඳහා ගම්මානයේ ගැමියන් නිතර එක්රැස් වන හෝ එසේ එක්රැස් වීමට සුදුසු යැයි තීරණය කර ගන්නා ස්ථානයක් යොදාගනු ලබයි. මනාව පිරිසිදු කරගත් එම ස්ථානයෙහි තරමක් සවිමත් කෝටු සතරක් සිටවා ඒවාද

උපකාර කරගනිමින් මිනිසාගේ උසට වඩා අඩු උසකින් සුදු රෙදි කඩකින් වියනක් බඳිනු ලැබේ. ඉන් අනතුරුව සිටුවා ගත් ලී කෝටු මත බෝල්පනා අතු එල්ලීම සිදු වේ. චාරිත්‍රයේ ප්‍රධාන අංගය වන කිරි ඉතිර වීම සිදු වන්නේ මෙම ස්ථානයේය. කිරි ඉතිරවීමට සූදානම් කළ කුඩා මැටි මුට්ටිය හඳුන්වනු ලබන්නේ රජ හැළිය යනුවෙනි. මෙම චාරිත්‍රය සිදු කරන කපුරාල උදෑසනට ආහාර නොගන්නා අතර කැවිලි ආහාරයට ගෙන තේ පානය පමණක් සිදු කරනු ලබයි. එය ද මෙතෙක් පැවති සම්ප්‍රදායක් ලෙසට සැලකේ. මෙම පූජාව සඳහා අවශ්‍ය පූජා භාණ්ඩ ලෙස පොල් ගෙඩියක්, බුලත් සහ අලුතින් නෙළාගත් වී වට්ටියක් ද යොදා ගනී. පූජාවේදී කිරි උතුරා පූජා භාණ්ඩ හා මිණිගෙඩි යොදාගෙන දෙවි දේවතාවන් හට කන්නලව් කිරීමක් ද සිදු වේ.

රජ හැළිය ඉතිරවීමත් සමඟම චාරිත්‍රයෙහි තවත් එක් අංගයක් ලෙස ගම්මානයෙහි ගැමි දරුවන්ට මෙන්ම ගම්මානයේ ජීවත් වන්නන් සඳහා දිවා භෝජනයක් සූදානම් කරයි. එයටද යොදා ගනු ලබන්නේ එකී චාරිත්‍රයට ම සුවිශේෂ සාම්ප්‍රදායික ආහාර වට්ටෝරුවක් වන බත්, වට්ටක්කා මාළුව, ගංසූරිය කොළ මැල්ලුම (ගංසූරිය කොළ නැති නම් මඤ්ඤොක්කා කොළ හෝ මුරුංගා කොළ ගනු ලැබේ.), සියඹලා හොද්ද (සියඹලා හොද්ද පිළියෙල කිරීමේ යම් අපහසුතාවක් තිබුණේ නම් කිරි හොද්දක් පිළියෙල කරනු ලැබේ.) යනාදියයි. මේ සඳහා කරවල යනාදි කිසිදු පිලී වර්ගයක් යොදා නොගැනීම විශේෂත්වයකි. තවත් එක් විශේෂ කරුණක් වන්නේ මෙම ආහාර පිළියෙල කිරීම සඳහා වැව් ගම්මානයෙහි ම වැඩිහිටි ගැහැණු සහ පිරිමි සහභාගී වීමයි. දිවා භෝජනය සැකසීමෙන් අනතුරුව ළමයින් හට මුලින් ම ආහාර වර්ග බෙදීම සිදු වන අතර, රජ හැළියේ ඇති කිරිබත් ගුලි ද ළමුන් හට බෙදා දීම සිදු වේ. ඉන් අනතුරුව ගම් රාජකාරි චාරිත්‍රයට සහභාගී වන සියලු දෙනාට ද දිවා භෝජනය පිරිනැමීම සිදු කෙරේ.

ගම් රාජකාරියේ අවසන් චාරිත්‍රය **වැව් ගම්මානයේ ඇති වැවේ වැව් බැම්ම මත** සිදු කරන අතර, එයට අවශ්‍ය ප්‍රධාන ආහාර ද්‍රව්‍යයක් වන්නේ වැව් ගම්මානයේ වැවෙන් ම අල්ලාගෙන පිසූ වැව් මාළුය. මෙම චාරිත්‍රය බදාදා දිනයේ රාත්‍රියේදී සිදු කරන අතර ඊට අවශ්‍ය වැව් මාළු අල්ලා ගැනීම සඳහා තෝරා ගනු ලැබූ ගැමියන් කිහිපදෙනෙක් බදාදා උදෑසන හෝ මධ්‍යහ්නයට පෙරාතුව වැවට පිටත් කිරීම සිරිතයි. එහිදී බොහෝ විට කරක්ගෙඩිය භාවිතයෙන් මාළු ඇල්ලීම සිදු වන අතර, එය භාවිතා කරමින් මාළු අල්ලා ගත නොහැකි අවස්ථාවන්හී දී වෙනත් උපක්‍රමයකින් මාළු අල්ලා ගැනීම සිදුවේ.

මාළු අල්ලා ගෙනවිත් ඒවා සුද්ද පවිත්‍ර කර තැබීමෙන් පසුව එය පිසින තෙක් ඒවායෙහි ලුණු සහ කහ ගල්වා තබනු ලැබේ. සවස් වරුවෙහි මෙම මාළු පිස ගැනීමෙන් අනතුරුව රාත්‍රී චාරිත්‍රයට එය රැගෙන යනු ලබයි. මෙම අවසන් චාරිත්‍රය සඳහා සහභාගී වන්නේ පිරිමි සාමාජිකයන් පමණි. එම චාරිත්‍රයේ දී වියළි කලාපයේ ජනතාව අදහනු ලබන අයියනායක දෙවියන්, ඉලන්දාරි දෙවියන් සහ වන්නි දෙවියන් යන දෙවියන් තිදෙනා සඳහා වැව් බැම්ම මත කිරිබත් මුට්ටි තුනක් පිළියෙල කරනු ලබයි. මෙම පූජාවට බත්, පරිප්පු හොදි සහ වැව් මාළු යොදා ගන්නා අතර මුට්ටි තුනේ පිසිනු ලබන කිරිබත් ගුලි කර ඒවා ද පූජාවට යෙදා ගන්නා බත් ඇතුළු ආහාර ද්‍රව්‍ය නැවත ආහාරයට ගැනීමක් සිදු නොකෙරේ. අනතුරුව වැව් බැම්මේ තෝරාගත් ස්ථානයේ සුදු රෙදි කඩක් එලා ඒ මත බුලත් 07ක්, පුවක් 07ක් සහ කැවුම් 07ක් බැගින් තබනු ලැබේ. ඊට පසුව කපුරාල දෙවියන් උදෙසා සිදු කරනු ලබන යාතිකාව ආරම්භ කරයි. එම යාතිකාවේ දී කපුරාල විසින් දෙවියන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ වැව ජලයෙන් පිරී යන තරමට වැස්ස ලබාදෙන ලෙසත්, වැව් ජලයෙන් සිදු කරන ගොවිතැන් බත සරුසාර වන ලෙසත් සහ ගම්මානයේ වැසියන් ලෙඩ රෝග හා අනෙකුත්

උපද්‍රවලින් ආරක්ෂා කර දෙන ලෙසත් ය. යාතිකාව අවසන් කිරීමත් සමඟ ගැමියෙකු විසින් තුවක්කුවක් භාවිතයෙන් වැවට වෙඩිල්ලක් තැබීම සිදු කරයි. වර්තමානයේ දී අලි වෙඩිල්ලක් වැවට දැමීම සිදු කරයි. අනතුරුව අදාළ ස්ථානයෙහි දුම්මල ඇල්ලීම සිදු වන අතර එම කර්තව්‍යයෙන් පසුව සුදු රෙදිකඩ මත තැබූ බුලත්, පුවක් හා කැවුම් යනාදිය අසුරාගෙන ගම්මැද්දට ඒමෙන් පසුව ගම් රාජකාරියෙහි අවසන් චාරිත්‍රය නිමවේ. සියලුම චාරිත්‍ර නිමා වී ඊට පසු උදෑසන කපුරාල ගම්මානයෙන් පිටත් වී යන අතර පූජාව සඳහා එක් කළ ආහාර ද්‍රව්‍ය, භාණ්ඩ හා මුදල් ඉතිරි වී ඇත්නම් ඒවා සියල්ල ද කපුරාළ හට ලබා දීම සිදු වේ.

නිගමනය.

අතීතයේ සිට පැවති පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාකාරකම් නූතනයේදී විනාශවීමට බලපා ඇති ප්‍රධානතම හේතු සාධකය ලෙස වැව් පද්ධතිය විනාශ වීම හඳුනාගත හැකිය. වාරි පද්ධතිය ගම්මානයට සමීප නොවීම තුළ හුදකලා වී ආරක්ෂා නොවීමෙන් කාලයත් සමඟ වැව, ගැමි ජන සමාජයෙන් දුරස්වීම සිදුව තිබේ. එම කරුණු හේතු පාදක කොටගෙන වැව හා සම්බන්ධ පුරාණ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ හෝඩුවාවක් හෝ නොමැති වීමට මත්තෙන් පාරම්පරික හා සාම්ප්‍රදායිකත්වය සුරැකීම අප සතු වගකීමකි.

පරිශීලන.

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය, ***ජලය හා සංස්කෘතිය,*** ආසියානු සංවර්ධන බැංකු සහායික තෙවන ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක (ආංශීය) ව්‍යාපෘතිය.

දළුපොත, එම්. කේ. (2003) ***වැව හා සංස්කෘතිය***, ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10.

මායාදුන්න, එම්. (2019), ***සංස්කෘතිය (සමාජ විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයක්)***

වීරසූරිය, පී. (2006), ***සිංහල සමාජය හා සංස්කෘතිය.***

ස්වර්ණසිංහ, කේ. එම්. අයි. (2005), ***අපේ වැවෙන් පැන් දෝතක්***, වාග ප්‍රකාශන, පන්නිපිටිය.

සෙනෙවිරත්න, ඒ. (1996), ***සිංහල සමාජය හා සංස්කෘතිය.***